

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Komisja Polityki Społecznej i Rodziny
PSR-020-6-2015

Druk nr 3473
Warszawa, 22 kwietnia 2015 r.

Pan
Radosław Sikorski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu Komisja Polityki Społecznej i Rodziny wnosi projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o pomocy społecznej.

Do reprezentowania stanowiska Komisji w pracach nad projektem ustawy został upoważniony poseł Krzysztof Michałekiewicz .

Przewodniczący Komisji

(-) Sławomir Jan Piechota

Ustawa
z dnia ..... 2015 r.
o zmianie ustawy o pomocy społecznej

Art. 1

W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 po pkt 17 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 18 w brzmieniu:
„18) projekt socjalny - zespół działań mających na celu poprawę sytuacji życiowej osób, rodzin, grup zagrożonych ubóstwem, marginalizacją i wykluczeniem społecznym.”;

- 2) w art. 8 w ust. 1 zdanie wprowadzające otrzymuje brzmienie:
„1. Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, z zastrzeżeniem art. 40, art. 41, art. 53a i art. 91 przysługuje.”;

- 3) w art. 17 w ust. 2 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) opracowanie i realizacja projektów socjalnych;”;

- 4) w art. 18 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;”;

- 5) w art. 22 pkt 14 otrzymuje brzmienie:
14) „finansowe wspieranie programów w określonym przez wojewodę obszarze pomocy społecznej, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego lub podmioty uprawnione, o których mowa w art. 25 ust. 1; do wyboru programów stosuje się odpowiednio art. 25;”;

- 6) w art. 23 w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:
„6) nadzór merytoryczny nad szkoleniem w zakresie organizacji pomocy społecznej i specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny oraz nad szkoleniem dla superwizorów pracy socjalnej;”

7) w art. 37 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Przy ustalaniu uprawnienia oraz wysokości zasiłku stałego do dochodu nie wlicza się kwoty zasiłku okresowego.”

8) w art. 45 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny.”;

9) art. 48 otrzymuje brzmienie:

„Art. 48 Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona.”

10) art. 48a otrzymuje brzmienie:

„Art. 48a 1. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w ogrzewalni, noclegowni albo schronisku dla osób bezdomnych.

2. Schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej.

3. Noclegownia zapewnia schronienie osobom bezdomnym świadcząc tymczasową pomoc w postaci miejsca noclegowego, w ramach której umożliwia spędzenie nocy w warunkach gwarantujących ochronę życia i zdrowia.

4. Tymczasowe schronienie może być udzielone również w formie ogrzewalni, która umożliwia interwencyjny, bezpieczny pobyt w ogrzewanych pomieszczeniach wyposażonych co najmniej w miejsca siedzące.

5. W noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych, ogrzewalni mogą przebywać osoby zdolne do samoobsługi, których stan zdrowia nie zagraża zdrowiu i życiu innych osób przebywających w placówce.

6. W noclegowni i schronisku nie mogą przebywać osoby będące pod wpływem alkoholu lub pod wpływem substancji psychoaktywnych.

7. Pomoc przyznawana w formie tymczasowego schronienia w ogrzewalni lub noclegowni nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej, a wydatki poniesione za udzieloną pomoc nie podlegają zwrotowi.

8. W sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową przyznanie schronienia może nastąpić z pominięciem standardów, o których mowa w ust. 13, oraz w innej formie niż

określonej

w ust. 1.

9. Poniesione wydatki na świadczenia w postaci schronienia w ogrzewalni lub noclegowni udzielone na podstawie art. 101 ust. 3 nie podlegają zwrotowi przez gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania albo miejsce ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały.

10. Wojewoda prowadzi rejestr placówek udzielających tymczasowe schronienie.

11. Rejestr jest jawny.

12. Wojewoda corocznie, do dnia 30 czerwca, ogłasza rejestr w wojewódzkim dzienniku urzędowym oraz publikuje na przedmiotowej stronie internetowej.

13. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi w drodze rozporządzenia:

- 1) standard podstawowych usług świadczonych w noclegowniach, schroniskach dla osób bezdomnych i ogrzewalniach,
- 2) kwalifikacje osób świadczących usługi w noclegowniach, schroniskach dla osób bezdomnych i ogrzewalniach,
- 3) standard obiektów, w których mieszczą się noclegownie, schroniska dla osób bezdomnych i ogrzewalnie

- kierując się potrzebą zapewnienia osobom bezdomnym kierowanym do tych placówek właściwego wsparcia.

11) po art. 48a dodaje się art. 48b w brzmieniu:

„Art. 48b 1. Przyznanie niezbędnego ubrania następuje przez dostarczenie osobie potrzebującej odpowiedniego rozmiaru bielizny, odzieży i obuwia odpowiednich do pory roku.

2. Pomoc doraźna albo okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić.

3. Pomoc, o której mowa w ust. 2, przyznana dzieciom i młodzieży w okresie nauki w szkole może być realizowana w formie zakupu posiłków.

4. Osoba lub rodzina może otrzymać pomoc w formie rzeczowej w postaci produktów żywnościowych.

5. Pomoc, o której mowa w ust. 1-4, przyznawana:

- a) doraźnie dzieciom i młodzieży;
- b) w sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także w przypadku wystąpienia

klęski żywiołowej albo zdarzenia losowego

- nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej, a wydatki poniesione na udzieloną pomoc nie podlegają zwrotowi.”;

12) w art. 49 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Jeżeli osoba bezdomna przebywa w schronisku dla bezdomnych, indywidualny program wychodzenia z bezdomności może być opracowany przez pracownika socjalnego zatrudnionego w tej placówce, z zastrzeżeniem ust. 5.”;

„4. Realizatorem indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności w przypadku, o którym mowa w ust. 3, jest schronisko dla bezdomnych.”;

13) w art. 51 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Ośrodkiem wsparcia, o którym mowa w ust. 1-3, może być ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dzienny dom pomocy, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisko dla bezdomnych oraz klub samopomocy.”;

14) w art. 51b ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Odpłatność miesięczną za usługi świadczone w ośrodkach wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi, ustala się w wysokości 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę 300% odpowiedniego kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2.”;

15) w art. 51c ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wojewoda corocznie ustala średnią miesięczną wojewódzką kwotę dotacji na jednego uczestnika ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym:

- 1) dla środowiskowych domów samopomocy w wysokości nie niższej niż 250% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1;
- 2) dla klubów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w wysokości nie niższej niż 80% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1.”;

16) po art. 64 dodaje się art. 64a w brzmieniu:

„Art. 64a Osobę zobowiązaną do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej

zwalnia się całkowicie z tej opłaty na jej wniosek pod warunkiem, iż przedstawi prawomocne orzeczenie sądu o pozbawieniu rodzica władzy rodzicielskiej nad tą osobą i oświadczy, że władza rodzicielska nie została przywrócona.”;

17) w art. 89 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki w wysokości 30% podstawy miesięcznie przysługuje osobie usamodzielnianej kontynuującej naukę w gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej, szkole wyższej, na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia, w zakładzie kształcenia nauczycieli lub u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego.”;

18) w art. 96 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wydatki na usługi, pomoc rzeczową, posiłki, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu podlegają zwrotowi w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego.”;

19) w art. 106:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Udzielenie świadczeń w postaci interwencji kryzysowej, pracy socjalnej, poradnictwa, uczestnictwa w zajęciach klubu samopomocy, klubu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, schronienia w formie ogrzewalni i noclegowni, sprawienia pogrzebu, a także przyznanie biletu kredytowanego nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.”;

b) w ust. 5 wyrazy „12 i 107 ust. 5” zastępuje się wyrazami „art. 12 i art. 107 ust. 5”;

20) w art. 107:

a) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. Przy przeprowadzaniu rodzinnego wywiadu środowiskowego może uczestniczyć drugi pracownik socjalny. Rodzinny wywiad środowiskowy może być przeprowadzany w asyście funkcjonariusza Policji.

3b. Kierownik ośrodka pomocy społecznej na wniosek pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej lub z własnej inicjatywy, może wystąpić z wnioskiem do właściwego miejscowo komendanta Policji o asystę, w trakcie przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego. Właściwy miejscowo komendant Policji jest obowiązany do zapewnienia

pracownikowi socjalnemu asysty Policji przy przeprowadzaniu rodzinnego wywiadu środowiskowego.”;

b) w ust. 5b:

- pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) skróconego odpisu aktu urodzenia dziecka lub książeczki zdrowia dziecka;”;

- pkt 17 otrzymuje brzmienie:

„17) zaświadczenia, o których mowa w art. 8 ust. 7 i 8;”;

21) w art. 117:

a) w ust. 3 po pkt 8 dodaje się pkt 8a i 8b w brzmieniu:

„8a) przeprowadzanie postępowania oraz egzaminu w zakresie uzyskiwania certyfikatu superwizora pracy socjalnej w terminie wyznaczonym przez Komisję oraz informowanie osób ubiegających się o dopuszczenie do egzaminu na superwizora pracy socjalnej o terminie egzaminu;

8b) opiniowanie dla ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego programów szkoleń dla superwizorów pracy socjalnej i przedstawianie informacji na temat zasobów jednostek, o których mowa w art. 121 a ust. 4.”;

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Rejestr wydanych certyfikatów superwizora pracy socjalnej jest jawny i udostępniany w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.”;

c) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Komisja, w zakresie organizacji egzaminów dla superwizorów pracy socjalnej, współpracuje z jednostką organizacyjną, nad którą nadzór sprawuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego i której zakres działania obejmuje prowadzenie działalności szkoleniowej adresowanej do służb społecznych oraz instytucji działających w obszarze polityki społecznej oraz organizację egzaminów z zakresu tematyki polityki społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem pomocy społecznej i pracy socjalnej.”;

22) art. 121a otrzymuje brzmienie:

„1. Superwizja pracy socjalnej polega na ustawicznym rozwoju zawodowym pracowników socjalnych, służącym utrzymaniu wysokiego poziomu świadczonych usług, zachowaniu i wzmacnianiu kompetencji zawodowych, udzielaniu wsparcia, poszukiwaniu źródeł trudności w pracy i możliwości ich pokonywania.

2. Prawo do korzystania z superwizji pracy socjalnej prowadzonej przez superwizorów pracy socjalnej ma każdy pracownik socjalny.

3. Superwizorem pracy socjalnej może być osoba, która ukończyła szkolenie dla superwizorów pracy socjalnej, przystąpiła do egzaminu, zdała egzamin i uzyskała certyfikat superwizora pracy socjalnej.

4. Szkolenie, o którym mowa w ust. 3 mogą realizować jednostki prowadzące kształcenie pracowników socjalnych lub szkolenia z zakresu I lub II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny i wykazujące się co najmniej 3 letnim doświadczeniem w tym zakresie po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego na prowadzenie szkoleń dla superwizorów pracy socjalnej.

5. Warunkiem przystąpienia do szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej jest złożenie wniosku o dopuszczenie do szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej a także wykazanie się posiadaniem wykształcenia wyższego magisterskiego uprawniającego do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, lub posiadaniem decyzji o uznaniu kwalifikacji w zawodzie regulowanym pracownika socjalnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63. poz. 394 oraz z 2013 r. poz. 1650) oraz co najmniej pięcioletnim stażem w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej lub wykazanie się udokumentowanym doświadczeniem w przeprowadzeniu co najmniej 500 godzin szkoleń dla pracowników socjalnych z zakresu umiejętności interpersonalnych i społecznych, metodyki pracy socjalnej, diagnozy socjalnej, warsztatu pracy pracownika socjalnego lub aksjologii pracy socjalnej w okresie ostatnich 5 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczeniu do szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej.

6. Za egzamin, o którym mowa w ust. 3. w tym za egzamin poprawkowy, osoby przystępujące do egzaminu wnoszą opłatę w wysokości 50% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku kalendarzowym.

7. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego może określić, w drodze rozporządzenia:

- 1) cele, wytyczne i standard dla superwizji pracy socjalnej,
- 2) minimum programowe dla szkolenia superwizorów pracy socjalnej, o którym mowa w ust. 3,
- 3) sposób szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej,
- 4) sposób wnoszenia odpłatności za postępowanie związane z uzyskaniem certyfikatu, w tym za egzamin i egzamin poprawkowy,

- 5) organizację i sposób przeprowadzania egzaminu,
- 6) wzór certyfikatu superwizora pracy socjalnej,
- 7) warunki jakie powinny spełniać podmioty ubiegające się o uzyskanie zgody na prowadzenie szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej,
- 8) sposób i warunki nadawania podmiotom ubiegającym się o uzyskanie zgody na prowadzenie szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej uprawnień do prowadzenia szkoleń dla superwizorów pracy socjalnej,
- 9) wymagania dotyczące kadry dydaktycznej szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej,
- 10) sposób prowadzenia nadzoru merytorycznego nad szkoleniami dla superwizorów pracy socjalnej,
- 11) zasady wyboru jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 117 ust. 6 i warunki jej współpracy z Komisją w zakresie organizacji egzaminów na superwizora pracy socjalnej

- uwzględniając potrzebę zapewnienia odpowiedniego poziomu szkolenia i przygotowania superwizorów pracy socjalnej, odpowiedniego poziomu świadczonych usług przez pracowników socjalnych, ujednoczenia wymogów dotyczących uzyskania certyfikatu superwizora. ujednoczenia wzoru certyfikatu, oraz ujednoczenia wymogów prowadzenia szkoleń dla superwizorów pracy socjalnej i sposobu prowadzenia nadzoru merytorycznego nad szkoleniami dla superwizorów pracy socjalnej.”

23) po art. 126 dodaje się art.126a w brzmieniu:

„Art. 126a W przypadku powzięcia wiadomości o prowadzeniu bez zezwolenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, przepis art. 126 stosuje się.”;

Art. 2

1. W roku 2016 kwota dotacji, o której mowa w art. 51c ust. 3 pkt 1 ustawy, o której mowa w art. 1, wynosi 200 %.
2. W roku 2017 kwota dotacji, o której mowa w art. 51c ust. 3 pkt 1 ustawy, o której mowa w art. 1, wynosi 230 %.

Art. 3

Osoby posiadające wykształcenie wyższe magisterskie uprawniające do wykonywania

zawodu pracownika socjalnego, lub posiadające decyzję o uznaniu kwalifikacji w zawodzie regulowanym pracownika socjalnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63. poz. 394 oraz z 2013 r. poz. 1650), które w okresie ostatnich 5 lat przed dniem wejścia w życie ustawy, przeprowadziły co najmniej 500 godzin konsultacji i poradnictwa dla pracowników socjalnych z zakresu umiejętności interpersonalnych i społecznych, metodyki pracy socjalnej, diagnozy socjalnej, warsztatu pracy pracownika socjalnego lub aksjologii pracy socjalnej - polegających na wzmacnianiu kompetencji zawodowych pracowników socjalnych, mogą przystąpić do egzaminu, o którym mowa w art. 121 a ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą w terminie nie dłuższym niż 2 lata od dnia wejścia w życie ustawy bez konieczności odbywania szkolenia, o którym mowa w art. 121 a ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 4

Podmioty prowadzące w dniu wejścia w życie ustawy ogrzewalnie, noclegownie lub schroniska dla bezdomnych, nie spełniające standardów, o których mowa w art.48a ustawy, o której mowa w art.1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, są obowiązane dostosować do tych standardów ogrzewalnie, noclegownie lub schroniska dla bezdomnych w terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 5

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 9, 10, 11, który wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 2) art. 1 pkt 15, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Uzasadnienie

Projektowane zmiany mają na celu uporządkowanie i doprecyzowanie obowiązujących przepisów o pomocy społecznej. Zaproponowane poprawki są wynikiem zgłaszanych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej problemów w stosowaniu przepisów prawa.

Zaproponowane poprawki dotyczą:

Art. 6 pkt 18 Zdefiniowanie w słowniczku do ustawy pojęcia projekt socjalny jako zespołu działań w ramach pracy socjalnej i innych działań aktywizacyjnych mających na celu wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej osób, rodzin i grup oraz wzrost samoorganizacji i spójności środowisk lokalnych, a przez to zapobieganie procesom marginalizacji i wykluczenia społecznego oraz podnoszenia jakości życia.

Zmiana w art. 8 ust. 1 ma jedynie na celu dostosowanie przepisu do obecnie brzmiącej ustawy – art. 78 został bowiem uchylony z dniem 1 stycznia 2012 r.

Art. 17 ust. 2 pkt 3a – zmiana wprowadza nowe zadanie dla samorządów gminnych do realizacji działań o charakterze integracyjnym, w tym opracowania i stosowania projektów socjalnych mających na celu włączanie społeczne osób, rodzin i grup zagrożonych ubóstwem, marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Zmiana w art. 18 ust. 1 pkt 5 ma na celu umożliwienie także gminom tworzenia i prowadzenia klubów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Dotychczas przepisy ustawy umożliwiały gminom wyłącznie prowadzenie środowiskowych domów samopomocy. Kluby samopomocy stanowią doskonałą formę wspierania osób przewlekle

psychicznie chorych, które nie wymagają takiego wymiaru usług, jaki oferują środowiskowe domy samopomocy, bądź też nie mogą z nich korzystać ze względu na aktywność zawodową. Umożliwienie gminom prowadzenia klubów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi poprawi dostęp do tej formy usług, w szczególności osobom psychicznie chorym. Obecnie, gdy kluby te są prowadzone przez powiaty, z powodu konieczności pokonania znacznej odległości z miejsca zamieszkania do przedmiotowych jednostek, wiele osób często zmuszonych jest do rezygnacji z tej formy usług.

Zmiana w art. 22 pkt 14 ma jedynie na celu dostosowanie przepisu do obecnie brzmiącej ustawy – art. 26, 28-35 zostały bowiem uchylone.

Art. 23 ust. 1 pkt 6 - W związku z wprowadzeniem superwizji pracy socjalnej do ustawy o pomocy społecznej i określeniem wymagań formalnych dla superwizorów pracy socjalnej tj. warunku odbycia szkolenia, przystąpienia do egzaminu, zdania egzaminu a także uzyskania certyfikatu superwizora pracy socjalnej konieczne jest wprowadzenie zapisów mających na celu możliwość dbania o jakość i sposób kształcenia superwizorów. Dlatego też, umożliwia się ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego, sprawowanie nadzoru merytorycznego nad szkoleniem superwizorów pracy socjalnej, podobnie jak jest to rozwiązywane w przypadku szkoleń z zakresu organizacji pomocy społecznej i szkoleń specjalizacyjnych

z zakresu I i II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny. Minister Pracy i Polityki Społecznej poprzez nadzór merytoryczny będzie miał możliwość weryfikowania prowadzonych szkoleń pod względem przekazywanych treści merytorycznych jak również spraw organizacyjnych, przekładających się na sposób szkolenia superwizorów pracy socjalnej na obszarze całego kraju, w celu zapewnienia standaryzacji szkolenia i wysokiej jakości usługi.

Art. 37 ust. 6 - Przepis ma na celu wyeliminowanie dwóch błędów, które w obecnym brzmieniu przepisu występują. Po pierwsze przepis miał na celu jedynie uregulowanie zasad ustalania wysokości zasiłku stałego w zbiegu z zasiłkiem okresowym, a pośrednio dał możliwość nie zaliczania generalnie do dochodu osoby pobierającej zasiłek stały, zasiłku okresowego (również do innych świadczeń). Ponadto propozycja zmiany przepisu eliminuje błędnie zastosowaną koniunkcję wyrazów „ubiegającej się i pobierającej zasiłek stały”.

Art. 45 ust. 2 – Proponowana zmiana wprowadza możliwość prowadzenia pracy socjalnej w oparciu o kontrakt socjalny i nowe narzędzie, tj. projekt socjalny.

Art. 48, art. 48a i art. 48b w zakresie dotyczącym prawa osoby lub rodziny do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania - w związku z powyższym art. 48 otrzymał nowe brzmienie, a także wprowadzono nowe brzmienie art. 48a oraz 48b.

Obecnie art. 48 ustawy o pomocy społecznej będzie przepisem *lex generalis* w stosunku do art. 48a i art. 48b, z którego wynika, że osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona.

Art. 48a reguluje formy schronienia, ich zakres a także zawiera delegację ustawową do wydania rozporządzenia dotyczącego standardów noclegowni, schroniska dla osób bezdomnych i ogrzewalni. Niniejsza ustawa ma na celu również dokonanie zmian w zakresie integracji społecznej osób bezdomnych. Obserwowana jest także potrzeba wystandaryzowania usług skierowanych do osób bezdomnych.

Standardy w zakresie usług na rzecz osób bezdomnych zostały opracowane w ramach realizacji projektu „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej” zadanie nr 4 w zakresie standaryzacji pracy z bezdomnymi w tym: opracowanie modelu Gminny Standard Wychodzenia z Bezdomności.

Zmiany do ustawy o pomocy społecznej polegają również na wprowadzeniu obowiązku wydania rozporządzenia mającego na celu ustalenie standardu noclegowni, schroniska i ogrzewalni. W wytycznych do rozporządzenia proponuje się uwzględnić, iż ma ono (oprócz określenia samego standardu) uwzględniać rodzaj i zakres usług świadczonych w poszczególnych obiektach, procedury postępowania, warunki pobytu i kwalifikacje osób świadczących wsparcie osobom bezdomnym. Określenie definicji trzech rodzajów placówek oraz sprecyzowanie rodzaju i zakresu świadczonych w nich usług pozwoli na wskazanie różnic w sposobach świadczenia pomocy osobom bezdomnym oraz wpłynie na poprawę jakości

i efektywności podejmowanych działań nakierowanych na rozwiązywanie problemu bezdomności. Projekt przewiduje, że wydatki poniesione na świadczenia w postaci schronienia w ogrzewalni lub noclegowni udzielone na podstawie art. 101 ust. 3 nie podlegają zwrotowi przez gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania albo miejsce ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały.

Natomiast do art. 48b przeniesiono kwestię przyznawania świadczeń w postaci ubrania oraz

posiłku. Dodatkowo wprowadzono możliwość otrzymania przez osobę lub rodzinę pomocy w formie rzeczowej w postaci produktów żywnościowych. Zmiana w art. 48b ust. 5 zmierza do rozszerzenia katalogu świadczeń w przypadku, których nie wydaje się decyzji administracyjnej oraz których przyznanie nie jest poprzedzone rodzinnym wywiadem środowiskowym. Zmiana do art. 48b ust. 5 ma na celu przyśpieszenie i odformalizowanie udzielania pomocy rzeczowej w formie niezbędnego ubrania oraz posiłku w przypadku dzieci oraz w sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także w przypadku wystąpienia klęski żywiołowej bądź zdarzenia losowego. Zaproponowana zmiana umożliwi np. przyznawanie, bez decyzji administracyjnej oraz bez przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego, doraźnie posiłku np. w szkole dzieciom i młodzieży, które nauczyciel rozpozna jako potrzebujące takiego wsparcia. Zmiana umożliwi również przyznanie posiłku oraz odzieży, bez decyzji administracyjnej oraz bez przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego, osobom które znalazły się w sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także w przypadku wystąpienia klęski żywiołowej bądź zdarzenia losowego i potrzebują pomocy w ww. formach.

Zmiany w art. 49 ust. 3 i 4 oraz w art. 51 ust. 4 polegają na wykreśleniu pojęcia domu dla osób bezdomnych. Jest to konsekwencja określenia w art. 48a definicji trzech rodzajów placówek świadczących pomoc osobom bezdomnym, tj. ogrzewalni, noclegowni i schroniska dla osób bezdomnych.

Art. 51b ust. 1 - Zmiana ma na celu zawężenie grupy osób, które ponoszą odpłatność za usługi w środowiskowych domach samopomocy. Uczestnicy środowiskowych domów samopomocy to osoby niepełnosprawne, zazwyczaj posiadające dochód w postaci zasiłku stałego lub renty socjalnej. Nawet odpłatność w wysokości 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie stanowi duże obciążenie dla ich budżetów. Zwłaszcza w sytuacji, gdy dochód tylko nieznacznie przekracza 250% kryterium dochodowego.

Zmiana w art. 51c ust. 3 ma na celu wyeliminowanie dysproporcji w zakresie średniej miesięcznej kwoty dotacji na jednego uczestnika środowiskowego domu samopomocy, które występują pomiędzy poszczególnymi województwami.

Różnice w wysokości przedmiotowej dotacji sięgają obecnie kwoty ok. 400 zł. Najniższa

dotacja wynosi 900 zł (w woj. łódzkim), a najwyższa 1300 zł (w województwie kujawsko – pomorskim).

Przyjęte rozwiązanie polegające na określeniu minimalnej średniej miesięcznej kwoty dotacji na jednego uczestnika środowiskowego domu samopomocy na poziomie 250% kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej pozwoli na zniwelowanie znaczących różnic, szczególnie w województwach, w których poziom jest niższy niż 1100 zł. Jednocześnie powiązanie minimalnej kwoty dotacji z kryterium dochodowym umożliwi wzrost dotacji wraz weryfikacją kwot kryterium dochodowego (raz na 3 lata).

Wprowadzenie nowej regulacji w art. 64a ma na celu przeciwdziałanie poczuciu niesprawiedliwości w stosunku do dzieci zobowiązanych do ponoszenia odpłatności za pobyt rodzica w domu pomocy społecznej, wobec którego zostało wydane orzeczenie o pozbawieniu władzy rodzicielskiej. Proponowany przepis pozwoli zatem dzieciom, w stosunku do których rodzice przez całe życie postępowali w sposób naganny, lekceważąc swoje obowiązki, a przez to dzieci te musiały przebywać w rodzinach zastępczych bądź w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, nie ponosić kosztów utrzymania rodziców w domu pomocy społecznej.

Wprowadzenie zmiany w art. 89 ust. 2 mają na celu dostosowanie przepisów dotyczących przyznawania pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki usamodzielniającym się wychowankom placówek, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej do aktualnie dostępnych form kształcenia, uregulowanych ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).

Zmiana ma także na celu ujednoczenie przepisów ustawy o pomocy społecznej dotyczących warunków przyznawania pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki wychowankom domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisk dla nieletnich, zakładów poprawczych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii zapewniających całodobową opiekę i młodzieżowych ośrodków wychowawczych z przepisami dotyczącymi udzielania przedmiotowej pomocy usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych, zawartymi w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny

i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2013, poz. 135 z późn. zm.).

Zmiana art. 96 ust.2 polega na doprecyzowaniu zakresu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej jakie podlegają zwrotowi przez osobę otrzymującą pomoc. W związku z występującymi różnicami w zakresie uznania posiłku za pomoc w formie rzeczowej przepis wprost wskaże posiłek jako mieszczący się w pomocy o charakterze rzeczowym. Tym samym doprecyzowana zostanie obowiązująca zasada, zgodnie z którą osoby o dochodach do wysokości kryterium dochodowego nie są zobowiązane do zwrotu wydatków za sprawiony posiłek. Przepis ten ułatwi również podejmowanie uchwał przez rady gmin regulujących zasady zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej, w tym w formie posiłku.

Zmiana art. 106 ust. 2 zakłada rozszerzenie katalogu świadczeń w przypadku, których nie wydaje się decyzji administracyjnej o uczestnictwo w zajęciach klubu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, sprawienie pogrzebu oraz udzielenie schronienia w formie ogrzewalni i noclegowni.

W przypadku uznanego przez ustawę o pomocy społecznej za świadczenie z pomocy społecznej sprawienia pogrzebu w związku ze śmiercią osoby, której dotyczy sprawienie pogrzebu nie ma możliwości wydania decyzji administracyjnej osobie zmarłej. W związku z tym świadczenie to powinno zostać wymienione w katalogu świadczeń bezdecyzyjnych określonych w art. 106 ust.2 ustawy.

W przypadku udzielenie schronienia w formie ogrzewalni lub noclegowni mamy do czynienia z doraźną bardzo podstawową formą udzielanej pomocy osobom bezdomnym, w związku z tym istnieje potrzeba jej odformalizowania w celu przyspieszenia udzielania tej formy pomocy.

W przypadku przyznania świadczenia w postaci uczestnictwa w zajęciach klubów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi zasadnym jest przyznawanie go bez obowiązku wydawania decyzji administracyjnej. Jest to zmiana porządkująca praktykę stosowaną obecnie przez ośrodki pomocy społecznej.

Zmiany do art. 107 - W związku z występującymi coraz częściej przypadkami agresywnych zachowań klientów pomocy społecznej wobec pracowników socjalnych zachodzi konieczność wprowadzenia przepisów mogących częściowo zminimalizować występujące ryzyko dla życia i zdrowia pracowników socjalnych w trakcie przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych. Propozycja zmiany przepisów zmierza do wprowadzenia

możliwości przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych przy udziale dwóch pracowników socjalnych jak również w asyście policji, co powinno przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa pracowników socjalnych. Ponadto zaproponowane zmiana nakłada na komendantów Policji obowiązek zapewnienia pracownikowi socjalnemu asysty Policji przy przeprowadzaniu rodzinnego wywiadu środowiskowego, na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej.

Art.107 ust. 5b pkt 2 - Zmiana ma charakter porządkujący i ma na celu umożliwienie pracownikom socjalnym sporządzenie kserokopii skróconego odpisu aktu urodzenia dziecka lub książeczki zdrowia podobnie jak w przypadku dowodów osobistych.

Proponowana zmiana nie skutkuje zwiększeniem kosztów finansowych zarówno po stronie budżetu państwa jak i jednostek samorządu terytorialnego.

Zmiana art. 107 ust. 5b pkt 17 ma na celu dostosowanie jego brzmienia do treści art. 8 ust. 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej, w których to dochód ustala się jedynie na podstawie właściwych zaświadczeń.

Art. 117 ust. 3 pkt 8a - W związku z przypisaniem do zadań ustawowych Centralnej Komisji Egzaminacyjnej ds. stopni specjalizacji zawodowej pracowników socjalnych zadania związanego z nadawaniem certyfikatu superwizora pracy socjalnej i prowadzeniem rejestru wydanych certyfikatów, wydaje się być uzasadnione rozszerzenie tego zadania o przeprowadzenie egzaminu dla osób ubiegających się o uzyskanie certyfikatu superwizora pracy socjalnej. Ponadto należy zauważyć, że działająca przy ministrze właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego Komisja składa się z praktyków i teoretyków pomocy społecznej i pracy socjalnej posiadających już doświadczenie w przeprowadzaniu egzaminu na II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny.

Art. 117 ust. 3 pkt 8b - Dodanie w pkt 8b do zadań Komisji polegającego na opiniowaniu dla ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego programów szkoleń dla superwizorów pracy socjalnej i udzielania informacji o zasobach podmiotu aplikującego o uzyskanie zgody Ministra na prowadzenie szkoleń, pozwoli na to, aby przed wydaniem zgody na prowadzenie szkolenia minister mógł uzyskać od Komisji opinię polegającą na merytorycznej ocenie zawartości programu i perspektywy jego pomyślnego zrealizowania. Zapis ten jest jedynie dodaniem dodatkowego szkolenia do zadania obecnie uregulowanego w ustawie o pomocy społecznej odnoszącego się do programów szkoleń z zakresu I i II stopnia specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny.

Art. 117 ust. 3a - W celu udostępnienia wszystkim pracownikom socjalnym możliwości

dostępu do usług świadczonych przez superwizorów tworzona będzie ogólnie dostępna lista certyfikowanych superwizorów pracy socjalnej.

Art. 117 ust. 6 - Procedura zorganizowania i przeprowadzania egzaminów dla superwizorów pracy socjalnej wymaga zapewnienia odpowiednich warunków dydaktycznych i lokalowych, dlatego też należy wskazać podmiot odpowiedzialny za przygotowanie organizacyjne procedury egzaminacyjnej. Jednostką współpracującą z Komisją w zakresie organizacji egzaminów na superwizorów pracy socjalnej powinna być jednostka posiadająca doświadczenie w tym zakresie.

Dlatego też ważne jest, aby była to jednostka, której zakres działania obejmuje prowadzenie działalności szkoleniowej adresowanej do służb społecznych oraz instytucji działających w obszarze polityki społecznej, która ma doświadczenie w organizacji egzaminów z zakresu polityki społecznej ze szczególnym uwzględnieniem pomocy społecznej lub pracy socjalnej. W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu przeprowadzenia egzaminów wydaje się być uzasadnione wskazanie jednostki, nad którą nadzór merytoryczny sprawuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

Ponadto, takie rozwiązanie funkcjonuje już w ustawie o pomocy społecznej w odniesieniu do organizacji egzaminów na II stopień w zawodzie pracownik socjalny i w praktyce umożliwia ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego sprawowanie nadzoru nad procedurą egzaminacyjną w celu zapewnienia jak najwyższego poziomu przeprowadzania procedury egzaminacyjnej, dlatego też podobne rozwiązanie proponuje się w przypadku egzaminów na superwizorów pracy socjalnej.

Art. 121a - Obecne zapisy ustawy w sposób bardzo ogólny określają zasady kształcenia i doskonalenia superwizorów w Polsce, przewidując uregulowanie fundamentalnych kwestii w drodze rozporządzenia, co jest niezgodne z procedurą legislacyjną - na co zwróciło uwagę Rządowe Centrum Legislacji w trakcie uzgodnień międzyresortowych projektu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie superwizji pracy socjalnej.

Pozostawienie zapisów w obecnej formie i brak możliwości uregulowania ważnych spraw w drodze rozporządzenia, spowoduje iż na rynku usług edukacyjnych pojawią się (w chwili obecnej już się pojawiają) placówki oraz trenerzy (wykładowcy), którzy nie tylko nie gwarantują wysokiej jakości kształcenia, ale również w oparciu o własne programy prowadzą szkolenia z psychoterapii pod nazwą superwizja dla pracowników socjalnych. Obserwacja rynku usług szkoleniowych w obszarze pomocy społecznej ujawnia istnienie podmiotów szkolących, dla których praca socjalna jest obcą merytorycznie działalnością, co wpływa na

jakość doskonalenia kadr pomocy społecznej, a w konsekwencji na jakość świadczonej pracy socjalnej.

W związku z powyższym w celu zapewnienia jednolitego/porównywalnego systemu szkolenia w zakresie superwizji pracy socjalnej, zapewniającego wysoki poziom świadczonej superwizji konieczne jest doprecyzowanie wymagań stawianych podmiotom ubiegającym się

o prowadzenie kształcenia. Szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej powinny prowadzić placówki wykazujące się doświadczeniem w kształceniu i doskonaleniu zawodowym pracowników socjalnych. Otrzymanie certyfikatu powinno zostać poprzedzone egzaminem. Egzamin sprawdzający wiedzę i umiejętności kandydatów na superwizorów jest jedynym sposobem weryfikacji przygotowania do pełnienia tej ważnej roli. Jest to szczególnie istotne w sytuacji, gdy rynek pracy superwizorów pracy socjalnej nie ma charakteru wolnorynkowego, w związku z czym decydującym kryterium wyboru superwizora jest posiadanie przez niego certyfikatu. Zatem o jakości pracy superwizora musi świadczyć jego rzetelne przygotowanie

i wnikliwe sprawdzenie jego umiejętności poprzez egzamin jeszcze przed uzyskaniem certyfikatu. Kluczowa bowiem dla wypełniania roli superwizora jest zarówno znajomość specyfiki zawodu pracownika socjalnego (kompetencje zawodowe), ale również dysponowanie takimi unikalnymi umiejętnościami jak skuteczna komunikacja interpersonalna, umiejętność negocjowania, rozwiązywania konfliktów a także postawa otwartości, empatii, panowania nad procesem i budowaniem relacji pomocowych.

Kierunek przedstawionych propozycji jest zbieżny z doświadczeniami innych krajów UE i USA w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego pracowników socjalnych i podnoszenia ich kompetencji zawodowych, gdzie duże znaczenie przywiązuje się do superwizji pracy socjalnej.

Wobec powyższego, niezmiernie ważne jest aby szczegółowo omówione kwestie znalazły odzwierciedlenie w ustawie. Brak szczegółowego uregulowania powyższych kwestii w znaczący sposób przyczyni się do deprecjacji superwizji jako narzędzia wsparcia pracowników socjalnych, co przełoży się w ostateczności na jakość usług świadczonych na rzecz klientów pomocy społecznej.

Konieczne jest zatem by doprecyzować sformułowania zawarte w delegacji ustawowej poprzez określenie wymagań jakie powinny spełnić podmioty przygotowujące kadry przyszłych superwizorów, kadra dydaktyczna szkoleń. Powinno się również wskazać na kwestie związane z uzyskiwaniem tytułu superwizora pracy socjalnej.

Wprowadzenie zmian umożliwi ministrowi określenie w drodze rozporządzenia szczegółowych wytycznych dotyczących szkolenia i nadawania certyfikatu superwizora pracy socjalnej w tym przeprowadzania egzaminu, wystandaryzowania treści programowych i sposobu ich realizowania celem zapewnienia jak najwyższego poziomu superwizji pracy socjalnej.

Zmiana art. 126a ma za zadanie wyeliminowanie jakichkolwiek wątpliwości co do uprawnień służb wojewody dotyczących swobodnego wstępu w ciągu doby do obiektów i pomieszczeń jednostki kontrolowanej. Zaproponowana zmiana ma na celu doprecyzowanie przepisu poprzez wskazanie wprost, że wojewoda ma prawo do swobodnego wstępu w ciągu doby również do obiektów i pomieszczeń jednostki kontrolowanej, co do której istnieje podejrzenie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.

Przepis ten jest skierowany głównie do podmiotów, które odmawiają coraz częściej służbom wojewody wpuszczenia na teren prowadzonej przez siebie działalności celem ukrycia faktu prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.

Art. 2 Proponowane przepisy są przepisami przejściowymi w związku ze zmianą art. 51c ust. 3, który wprowadza kwotę minimalnej dotacji na jednego uczestnika środowiskowego domu samopomocy na poziomie 250% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.

Przepisy te przewidują stopniowe podwyższanie przedmiotowej kwoty dotacji, aż do osiągnięcia wysokości przewidzianej w art. 51c ust. 3. Zakłada się, że w roku 2016 przedmiotowa kwota dotacji wynosić będzie 200 % kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, natomiast w 2017 roku - 230% tego kryterium. Takie rozwiązanie pozwoli na rozłożenie ciężaru skutków finansowych wynikających ze zmiany art. 51 c ust. 3 na 3 lata, co będzie mniejszym obciążeniem dla budżetu państwa.

Art.3 Z uwagi na dotychczasowy brak sformalizowanej superwizji w pracy socjalnej i jej ogromny związek merytoryczny z zakresem konsultacji i poradnictwa świadczonego dotychczas dla pracowników socjalnych służącemu wzmocnieniu kompetencji zawodowych

pracowników socjalnych przewiduje się możliwość uzyskania certyfikatu superwizora pracy socjalnej bez konieczności odbywania szkolenia dla osób, które dotychczas prowadziły konsultacje i poradnictwo dla pracowników socjalnych służące wzmocnieniu ich kompetencji zawodowych. Wobec powyższego osoby, które wykazą się doświadczeniem w przedmiotowym zakresie i spełnią warunki dotyczące wykształcenia, jakie muszą spełniać osoby ubiegające się o udział w szkoleniu dla superwizorów pracy socjalnej, będą mogły ubiegać się o przystąpienie do egzaminu i uzyskanie certyfikatu na podstawie dotychczasowego doświadczenia trenerskiego.

Art. 4 Proponowany przepis jest przepisem przejściowym w związku z uregulowaniem trzech form schronienia oraz zawarciem w art. 48a delegacji ustawowej do wydania rozporządzenia dotyczącego standardów noclegowni, schroniska dla osób bezdomnych i ogrzewalni. Biorąc pod uwagę powyższy przepis ogrzewalnie, noclegownie i schroniska dla osób bezdomnych będą miały wydłużony okres do 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy na spełnienie standardów określonych na podstawie art. 48a.

Projekt przewiduje wejście w życie ustawy po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 9, 10, 11, który wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia oraz art. 1 pkt 15, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Przewidywane skutki finansowe

Regulacje dotyczące zmian finansowania środowiskowych domów samopomocy będą rodziły skutki finansowe po stronie budżetu państwa.

Wg danych szacunkowych na koniec 2014 r. na terenie kraju funkcjonowało 741 domów, które prowadziły 26.244 miejsca.

Zakładając stopniowy wzrost średniej miesięcznej dotacji w województwie na jednego uczestnika śds w latach 2016 – 2018, szacunkowe skutki dla budżetu państwa kształtują się następująco:

Rok 2016 – kwota dotacji na jednego uczestnika śds wynosić będzie 200% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (542 zł) czyli 1084 zł. Skutki dla budżetu państwa wynikające ze wzrostu dotacji to kwota 24.112.452 zł (w stosunku do roku 2015).

Rok 2017 – kwota dotacji na jednego uczestnika śds ustalona na poziomie 230 % kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (542 zł) czyli 1246,60 zł (do obliczeń przyjęto kwotę 1247 zł). Skutki dla budżetu państwa wynikające ze wzrostu dotacji to kwota

47.914.620 zł. (w stosunku do roku 2016).

Rok 2018 - kwota dotacji na jednego uczestnika śds ustalona na poziomie 250 % kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (542 zł) czyli 1 355 zł. Skutki dla budżetu państwa wynikające ze wzrostu dotacji to kwota 33.152.988 zł. (w stosunku do roku 2017).

Rzeczywiste skutki finansowe mogą jednak być wyższe, niż przedstawione wyżej szacunki, z uwagi na fakt, iż corocznie w środowiskowych domach samopomocy uruchamiane są nowe miejsca. Dodatkowo, na ich wzrost będzie miała wpływ weryfikacja kryteriów pomocy społecznej, która prawdopodobnie ma nastąpić w 2015 r.

Ponadto zmiana art. 64a skutkowałą będzie zwiększonymi kosztami odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej po stronie samorządu gminnego.

Z danych za rok 2013 wynika, że osoby zobowiązane do alimentacji wnoszą odpłatność za pobyt członków ich rodzin w domu pomocy społecznej w wysokości pomiędzy 800 zł. Liczba takich mieszkańców kształtuje się na poziomie 3.106 osób, co stanowi 8% wszystkich mieszkańców przebywających na podstawie decyzji wydanej po 1 stycznia 2004 r.

Zakłada się, że w przypadku 10 % z tych mieszkańców domów pomocy społecznej, odpłatność jest wnoszona przez dzieci, wobec których w przeszłości rodzice obecnie przebywający

w domach pomocy społecznej byli pozbawieni praw rodzicielskich.

Jeśli więc średnia odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej za rok 2014 wynosi ok. 800 zł, to skutek finansowy dla samorządu gminnego będzie się kształtował na poziomie 2.976.000 zł (średnia odpłatność 800 zł x liczba mieszkańców 310 osób x 12 miesięcy) = 2.976.000 zł).

Pozostałe zmiany nie skutkują zwiększeniem wydatków zarówno po stronie budżetu państwa jak i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Przyjęcie proponowanych rozwiązań prawnych przede wszystkim umożliwi bardziej precyzyjne wsparcie i podniesienie jakości realizowanych działań.

Przedmiotowy projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 4 maja 2015 r.

BAS-WAPEiM-874/15

Pan
Radosław Sikorski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Krzysztof Michałkiewicz)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy przewiduje zmianę ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163; dalej: ustawa). W projekcie proponuje się zmianę artykułów: 6, 8, 17, 18, 22, 23, 37, 45, 48, 48a, 49, 51, 51b, 51c, 89, 96, 106, 107, 117 i 121a ustawy oraz dodanie w ustawie artykułów: 48b, 64a i 126a. Większość proponowanych zmian ma charakter zmian redakcyjnych lub porządkujących obowiązującą ustawę. Projekt szczegółowo określa zasady kształcenia i doskonalenia oraz nadzoru merytorycznego nad szkoleniem superwizorów pracy socjalnej, w tym warunki przystąpienia do szkolenia.

Projekt zawiera przepisy przejściowe.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem części przepisów, które wejdą w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia albo z dniem 1 stycznia 2016 r.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje większości zagadnień będących przedmiotem projektu ustawy. Odnosząc się jednak do kwestii wymogów kwalifikacyjnych stawianych kandydatom na superwizorów pracy socjalnej należy wskazać art. 45 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TfUE), który ustanawia swobodę przepływu pracowników wewnątrz Unii.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Zgodnie z proponowanym art. 121a ust. 5 ustawy (art. 1 pkt 22 projektu) jednym z warunków przystąpienia do szkolenia dla superwizorów pracy socjalnej jest wykazanie się co najmniej pięcioletnim stażem

w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej lub wykazanie się udokumentowanym doświadczeniem w przeprowadzeniu co najmniej 500 godzin szkoleń dla pracowników socjalnych z zakresu umiejętności interpersonalnych i społecznych, metodyki pracy socjalnej, diagnozy socjalnej, warsztatu pracy pracownika socjalnego lub aksjologii pracy socjalnej w okresie ostatnich 5 lat przed złożeniem wniosku o dopuszczenie do szkolenia dla supervisorów pracy socjalnej. Zgodnie z proponowanym art. 121a ust. 3 ustawy odbycie szkolenia jest warunkiem koniecznym uzyskania kwalifikacji superwizora pracy socjalnej (za wyjątkiem okresu przejściowego, w którym, w określonych okolicznościach – zgodnie z art. 3 projektu – możliwe będzie uzyskanie kwalifikacji bez konieczności odbywania szkolenia). Superwizorem pracy socjalnej nie będzie mogła zostać osoba, która nie wykaże odbycia pięcioletniego stażu w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej albo udokumentowanego doświadczenia w przeprowadzeniu co najmniej 500 godzin szkoleń dla pracowników socjalnych. Zgodnie z art. 6 ust. 5 ustawy jednostką organizacyjną pomocy społecznej są: regionalny ośrodek polityki społecznej, powiatowe centrum pomocy rodzinie, ośrodek pomocy społecznej, dom pomocy społecznej, placówka specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, ośrodek wsparcia i ośrodek interwencji kryzysowej. Są to jednostki funkcjonujące w Polsce w ramach realizacji polityki społecznej państwa.

Zasada swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii obejmuje zniesienie wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową między pracownikami państw członkowskich w zakresie zatrudnienia (art. 45 ust. 1 i 2 TfUE). Przepis art. 45 TfUE zakazuje dyskryminacji bezpośredniej jak i pośredniej. Dyskryminacja pośrednia ma miejsce wówczas, gdy regulacja krajowa, nie odwołując się wprost do kryterium obywatelstwa, w praktyce powoduje, że cudzoziemcy są – w odniesieniu do warunków zatrudnienia – w mniej korzystnej sytuacji niż obywatele danego państwa członkowskiego UE. W szczególności, zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, niezgodna z art. 45 TfUE jest odmowa uznania stażu pracy odbytego w innym państwie członkowskim, gdy stanowi on przesłankę awansu zawodowego, a także gdy wcześniejsza praca w podobnych instytucjach jest jednym z kryteriów przyjęcia do pracy¹.

Przepis proponowanego art. 121a ust. 5 ustawy stawia w niekorzystnej sytuacji osoby, których doświadczenie zawodowe w charakterze pracownika socjalnego jest związane z innym niż Polska państwem członkowskim UE (takich obywateli UE, którzy mają staż pracy w instytucjach pomocy społecznej w innych państwach członkowskich UE). Proponowany przepis wprawdzie nie dyskryminuje wprost ze względu na przynależność państwową pracowników

---

¹ Zob. m.in. wyrok Trybunału w sprawie C-15/96 *Schöning-Kougebetopolou przeciwko Freie und Hansestadt Hamburg*, ECR 1998, str. I-00047, pkt 28 i 34 oraz wyrok Trybunału z dnia 23 lutego 1994 r. w sprawie C-419/92 *Ingetraut Scholz przeciwko Opera Universitaria di Cagliari i Cinzia Porcedda*, ECR 1994, str. I-00505, pkt 11.

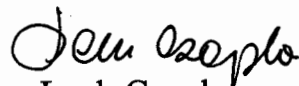
socjalnych niebędących obywatelami polskimi, ale uniemożliwia zaliczenie stażu odbytego w innym państwie członkowskim UE do wymaganego pięcioletniego okresu pracy w jednostce pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, którzy chcieliby uzyskać certyfikat superwizora pracy socjalnej i mieliby odpowiednio długi staż pracy, jednak poza polskimi instytucjami pomocy społecznej (dotyczyłoby to też obywateli polskich, którzy skorzystali ze swobody przepływu pracowników, pracując w innym państwie członkowskim UE), nie mogliby skorzystać z wyboru pomiędzy wykazaniem się stażem pracy a wykazaniem udokumentowanego doświadczenia w przeprowadzeniu co najmniej 500 godzin szkoleń dla pracowników socjalnych. Regulacja taka ma skutek pośrednio dyskryminujący ze względu na przynależność państwową i narusza swobodę przepływu pracowników wewnątrz Unii, określoną w art. 45 TfUE. Przepis art. 1 pkt 22 projektu, w zakresie proponowanego art. 121a ust. 5 ustawy, jest niezgodny z prawem UE.

Art. 3 projektu, przepis przejściowy umożliwiający przystąpienie do egzaminu bez konieczności odbywania szkolenia dla superwizorów, nie zawiera kryterium stażu pracy w polskich instytucjach pomocy społecznej. Przepis ten nie narusza zasady swobody przepływu pracowników wewnątrz Unii.

4. Konkluzja

Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej w zakresie art. 1 pkt 22 (proponowany art. 121a ust. 5 ustawy o pomocy społecznej) jest niezgodny z prawem Unii Europejskiej. W pozostałym zakresie projekt nie narusza prawa UE.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Warszawa, 4 maja 2015 r.

BAS-WAPEiM-875/15

Pan
Radosław Sikorski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Krzysztof Michałkiewicz) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt ustawy przewiduje zmianę ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163; dalej: ustawa). W projekcie proponuje się zmianę artykułów: 6, 8, 17, 18, 22, 23, 37, 45, 48, 48a, 49, 51, 51b, 51c, 89, 96, 106, 107, 117 i 121a ustawy oraz dodanie w ustawie artykułów: 48b, 64a i 126a. Większość proponowanych zmian ma charakter zmian redakcyjnych lub porządkujących obowiązującą ustawę. Projekt szczegółowo określa zasady kształcenia i doskonalenia oraz nadzoru merytorycznego nad szkoleniem superwizorów pracy socjalnej, w tym warunki przystąpienia do szkolenia.

Projekt ustawy w zakresie art. 1 pkt 22 (proponowany art. 121a ust. 5 ustawy o pomocy społecznej) jest niezgodny z prawem Unii Europejskiej. W pozostałym zakresie projekt nie narusza prawa UE.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Szef Kancelarii Sejmu

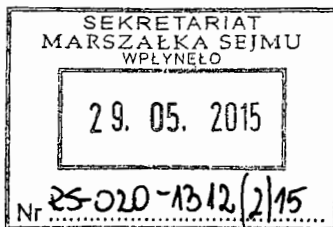

Lech Czapła

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Komisja
Polityki Społecznej i Rodziny
* * *
Podkomisja stała do spraw
pomocy społecznej
PSR-00-44/15

Warszawa, dnia 29 maja 2015 r.

Pan
Radosław SIKORSKI
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z otrzymaną opinią prawną Biura Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu znak BAS-WAPRiM-874/15 dotyczącą niezgodności z prawem Unii Europejskiej art. 1 pkt 22 komisijnego projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej uprzejmie informuję, że uznając argumentację przedstawioną w opinii BAS oraz możliwe ryzyko niezgodności z prawem Unii Europejskiej przedłożonej propozycji zmiany art. 121a ust. 5 ustawy o pomocy społecznej (art. 1 pkt 22 projektu) deklaruje wniesienie stosownej poprawki, w trakcie prac nad projektem w Komisji Polityki Społecznej, eliminującej zgłoszoną przez BAS niezgodność z prawem Unii Europejskiej.

Przewodniczący Podkomisji

Krzysztof Michałkiewicz
Krzysztof Michałkiewicz

ZWIĄZEK POWIATÓW POLSKICH

ASSOCIATION OF POLISH COUNTIES

(member of Council of European Municipalities and Regions)

Pałac Kultury i Nauki, XXVII piętro, 00-901 Warszawa 134,
Plac Defilad 1, skr. pocztowa 7, tel. (22) 656 63 34, fax. (22) 656 63 33

Adres do korespondencji: 33-300 Nowy Sącz 1, skr. pocztowa 119, tel. (18) 477 86 00,
fax. (18) 477 86 11, e-mail: biuro@powiatypolskie.pl, www.zpp.pl

PREZES ZARZĄDU

Ludwik Węgrzyn
POWIAT BOCHEŃSKI

WICEPREZESI ZARZĄDU

Robert Godek
POWIAT STRZYŻÓWSKI

Janina Kwiecień
POWIAT KARTUSKI

Ewa Masny-Askanas
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Krzysztof Nosal
POWIAT KALISKI

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI /woj. ŚLĄSKIE/

Zenon Rodzik
POWIAT OPOLSKI /woj. LUBELSKIE/

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI /woj. PODLASKIE/

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

Marek Trams
POWIAT POLKOWICKI

CZŁONKOWIE ZARZĄDU

Sebastian Burdzy
POWIAT ŚREDZKI

Zbigniew Deptuła
POWIAT MAKOWSKI

Edmund Kaczmarek
POWIAT JĘDRZEJOWSKI

Franciszek Koszowski
POWIAT ŚWIECKI

Edmund Kotecki
POWIAT BRZEZIŃSKI

Józef Kozina
POWIAT GŁUBCZYCKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁAŃCUCKI

Tadeusz Kwiatkowski
POWIAT DĄBROWSKI

Krzysztof Lis
POWIAT SZCZECINECKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Marek Pławiak
POWIAT NOWOSĄDECKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Józef Swaczyna
POWIAT STRZELECKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

CZŁONKOWIE

Marek Chciałowski
POWIAT GARWOLIŃSKI

Andrzej Ciołek
POWIAT GOŁDAPSKI

Janusz Guzdek
POWIAT DZIERŻONIOWSKI

Józef Jodłowski
POWIAT RZESZOWSKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Szczepan Ołdakowski
POWIAT SUWAŃSKI

Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0531/182/15

Warszawa, 11 maja 2015 roku

Szanowny Pan

Lech CZAPLA

Szef Kancelarii Sejmu

W odpowiedzi na Pana pismo z 5 maja 2015 r. w sprawie komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej (RS-020-1312/15) informuję, że Związek Powiatów Polskich zgłasza następujące uwagi do przedłożonego dokumentu:

- 1) Art. 48a ust. 9 - w projekcie uzasadnienia nie wskazano przyczyn wprowadzania przepisu przewidującego, że gmina prowadząca placówki dla osób bezdomnych nie będzie mogła wystąpić o zwrot poniesionych wydatków do gmin właściwych ze względu na miejsce zamieszkania albo miejsce ostatniego zameldowania na pobyt stały. Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, gmina jest zobowiązana do zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej tj. mieszkańców gminy, a nie mieszkańców innych gmin.
- 2) Art. 48a ust. 13 przewiduje określenie w drodze rozporządzenia standardów funkcjonowania noclegowni, schronisk oraz ogrzewalni. Zadanie polegające na zapewnieniu osobom bezdomnym schronienia jest zadaniem własnym gminy finansowanym z dochodów własnych. Wprowadzenie standardów będzie miało oczywisty wpływ na koszty realizacji tego zadania czego nie uwzględniono w uzasadnieniu do projektu ustawy. W uzasadnieniu projektu ustawy wskazano, że standardy te zostały już opracowane w ramach realizacji projektu „Tworzenie i rozwijanie standardów pomocy i integracji społecznej”, nie zawierają natomiast analizy co do tego, jakie nakłady będą musiały ponieść gminy w związku z koniecznością dostosowania się do nowych wymogów oraz w jaki sposób wpłyną one na koszty

bieżącego działania wskazanych jednostek w związku z np. określeniem standardów w zakresie kwalifikacji personelu. Nie kwestionujemy samej idei wdrażania standardów wypracowanych w ramach projektu, decyzja w tej sprawie powinna leżeć jednak po stronie jednostki samorządu terytorialnego, która odpowiada za realizację zadania a nie zostać narzucona w formie rozporządzenia wykonawczego do ustawy, którego skutki finansowe wejścia w życie nie zostały nawet wstępnie oszacowane. Wnosimy o wykreślenie powołanego przepisu z ustawy.

- 3) Art. 64a - z punktu widzenia zasad sprawiedliwości społecznej, wprowadzany przepis jest jak najbardziej zasady. Zwracamy jednak uwagę, że jest to kolejne na przestrzeni ostatnich lat rozwiązanie legislacyjne, które finansowo będzie obciążało gminy bez zapewnienia im rekompensaty ze strony podwyższenia innych dochodów.

Niezależnie od powyższych uwag, Związek Powiatów Polskich docenia inicjatywę Komisji Polityki Społecznej i Rodziny w szczególności w zakresie uregulowania zasad ustalania dotacji dla środowiskowych domów samopomocy oraz podjęcia działań legislacyjnych mających na celu ochronę pracowników socjalnych przed agresją ze strony klientów pomocy społecznej.

Z wyrazami szacunku

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Ludwik Węgrzyn

RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, dnia 12.05.2015 r.

PG VII G 025-131/15

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz. ....

Data wpływu 18.05.2015r.

Pan

Adam Podgórski

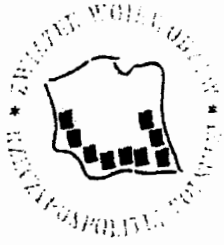
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Podgórski

W nawiązaniu do pisma z 4 maja 2015 r., nr GMS-WP-173-101/15, dotyczącego komisyjnego *projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej*, przekazanego Prokuratorowi Generalnemu do wyrażenia opinii w trybie art. 3 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599, z późn. zm.), uprzejmie informuję, że do projektu, którego przedmiot pozostaje poza zakresem zadań prokuratury uwag nie wnoszę.

Z poważaniem
A. Seremet

Andrzej Seremet

Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, 22 maja 2015 r.

ZW/0714/163/15

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz. ....25.05.2015...

Data wpływu .....

Pan
Lech Czapla
Szef
Kancelarii Sejmu

Pracownicy Państwa Ministrowie

W odpowiedzi na pismo z dnia 05 maja 2015 r., w sprawie przedłożenia opinii do komisyjnego projektu ustawy (RS-020-1312/2015) - o zmianie ustawy o pomocy społecznej, w załączeniu, przekazujemy opinie otrzymane z województw: śląskiego, zachodniopomorskiego i łódzkiego.

Z wyrazami szacunku

/-/ Bogdan Cielewski

Dyrektor Biura ZWRP

Informacja o projekcie:

Tytuł	Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej.
Autor	
Projekt z dnia	

Informacje o zgłaszającym uwagi:

Urząd	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego za pośrednictwem Biura Związku Województw RP
Organizacja samorządowa	Związek Województw RP
Osoba do kontaktu	
e-mail	
tel.	

Uwagi:

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np. art., nr str., rozdział)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko resortu	Odniesienie do stanowiska resortu
1.	art. 48a ust. 7 i art. 106 ust. 2	<p>Projekt zakłada, iż art. 48a ust. 7 ma otrzymać brzmienie: „Pomoc przyznawana w formie tymczasowego schronienia w ogrzewalni lub noclegowni nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej, a wydatki poniesione za udzieloną pomoc nie podlegają zwrotowi.”.</p> <p>Tymczasem art. 106 ust. 2 ma otrzymać brzmienie: „2. Udzielenie świadczeń w postaci interwencji kryzysowej, pracy socjalnej, poradnictwa, uczestnictwa w zajęciach klubu samopomocy, klubu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, schronienia w formie ogrzewalni i noclegowni, sprawienia pogrzebu, a także przyznanie biletu kredytowanego nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.”.</p> <p>Zapisy te wydają się dublować w kwestii braku wymogu wydania decyzji</p>	Uwzględnienie propozycji pozwoli na uniknięcie powielenia treści.		

		<p>administracyjnej w przypadku udzielania schronienia w ogrzewalni lub noclegowni.</p> <p>Proponuje się usunięcie z art. 106 ust. 2 zapisów dot. udzielania schronienia w ogrzewalni lub noclegowni.</p>			
2.	art. 121a ust. 6	<p>Zgodnie z projektem treść art. 121a ust. 6 otrzyma brzmienie: „Za egzamin, o którym mowa w ust. 3. [egzamin uprawniający do uzyskania certyfikatu superwizora pracy socjalnej] w tym za egzamin poprawkowy, osoby przystępujące do egzaminu wnoszą opłatę w wysokości 50% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku kalendarzowym.”.</p> <p>Kwota 50% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku kalendarzowym, aktualnie wynosząca 1891,73 zł wydaje się być zdecydowanie za wysoką, zwłaszcza w przypadku egzaminu niemającego charakteru poprawkowego. Zawyżenie opiniowanej kwoty będzie skutkowało ograniczeniem dostępu do egzaminów, a co za tym idzie mniejszą liczbą superwizorów pracy socjalnej. Mała liczba przedstawicieli tej profesji najprawdopodobniej przełoży się na utrzymanie lub nawet zwiększenie ceny świadczonych przez nich usług, co z kolei przyczyni się do ograniczenia dostępności superwizji dla pracowników socjalnych.</p> <p>Proponuje się zmniejszenie opłaty za egzamin, w tym egzamin poprawkowy do wysokości 10% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku kalendarzowym.</p>	Uwzględnienie propozycji przyczyni się do zwiększenia dostępności superwizji dla pracowników socjalnych.		

Szczecin, 19.05.2015 r.

ROPS.IV.052.3.2015/JW

Pan
Bogdan Ciepielewski
Dyrektor Biura ZW RP
Związek Województw RP
ul. Świętojska 5/7
00-236 Warszawa

OPINIA

Województwa Zachodniopomorskiego

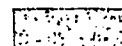
W nawiązaniu do korespondencji Dyrektora Biura Związku Województw RP w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej Sejmowej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny z dnia 07 maja 2015 r poniżej przedstawiam stanowisko Województwa Zachodniopomorskiego:

Naszym zdaniem *Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej* jest dokumentem rzetelnym, co ważne – stwarza realne szanse prowadzenia wielopłaszczyznowej i multisektorowej aktywności, zmierzającej w kierunku podniesienia warunków i jakości życia osób żyjących w szczególnie trudnych warunkach bytowych i materialnych oraz tych w największym stopniu zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Jest również ważną i cenną próbą przeciwdziałania zauważalnym w polskim społeczeństwie niekorzystnym zjawiskom i trendom demograficznym. Niektóre z nich szczególnie silnie występują w naszym województwie, tym bardziej więc cenimy wagę opiniowanego *Projektu ustawy*.

W opiniowanym dokumencie zwraca uwagę duża dbałość o to aby proponowane nowe zapisy w poszczególnych artykułach *Projektu* przystawały do obecnej rzeczywistości społecznej i jednocześnie – zważywszy jej zmienność i dynamikę procesu zmian w niej zachodzących – wybiegały w przyszłość, przewidując możliwość wystąpienia określonych skutków lub wdrażania nowych rozwiązań. Z punktu widzenia pracowników socjalnych szczególnie cenne są zapisy kładące nacisk na konieczność wsparcia i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa pracowników sektora pomocy społecznej, tak w wymiarze „emocjonalnym” (poprzez zastosowanie superwizji) jak i w aspekcie „fizycznym” (możliwość zapewnienia policyjnej „ochrony”).

Z praktycznego punktu widzenia pozwalamy sobie zauważyć, że:

- w odniesieniu do artykułu 8, traktującego o projekcie socjalnym zasadnym byłoby rozumienie projektu socjalnego jako interdyscyplinarnego przedsięwzięcia prowadzącego do osiągnięcia zaplanowanego celu, zgodnie z określoną specyfiką i przy użyciu określonych zasobów, tj. czasu, zespołu, budżetu. Uważamy, że tak zawężona definicja projektu socjalnego jaka widnieje w *Projekcie ustawy* pozbawi go jego metodycznych podstaw. Nie każdy zespół działań zmierzający do poprawy sytuacji życiowej osób można bowiem

nazwać projektem socjalnym. Jednocześnie, w tym samym artykule znajduje się zapis mówiący, że ustawa wprowadza do zadań własnych gminy opracowanie i realizacja projektów. Jest to bardzo dobra inicjatywa, ale jeśli definicja projektu socjalnego zostanie taka jaką ją zaproponowano to obawiamy się, że wystąpi niejasność jej interpretowania, a więc sytuacja analogiczna do pojęcia pracy socjalnej, którą każdy rozumie w dowolny sposób: dla jednych to „czysta” praca socjalna, dla innych cały wielowątkowy proces a dla niektórych to jedynie wydanie skierowania o pomoc dla NGO. Obawiamy się zatem, że w świetle proponowanych zapisów każdy zespół działań będzie traktowany jako projekt socjalny.

- w odniesieniu do zapisów dotyczących świadczeń socjalnych, zasiłków okresowych i innych „finansowych” narzędzi wspierania klientów pomocy społecznej z zadowoleniem przyjmujemy art. 37, ust. 6, w którym znajduje się zapis postulujący niewliczanie kwoty zasiłku okresowego do dochodu. Jednakże nasze zastrzeżenie budzi art. 48b mówiący, że „Pomoc, o której mowa w ust. 2, przyznana dzieciom i młodzieży w okresie nauki w szkole może być realizowana w formie zakupu posiłków”. Czy oznacza to, że w okresie gdy dzieci i młodzież nie pobierają nauki nie można jej realizować w formie zakupu posiłku? Nie zawsze danie zasiłku celowego na zakup żywności dla rodziny będzie właściwe, nie tylko w przypadku rodzin z tendencją do nadużywania alkoholu ale również i w odniesieniu do rodzin wykazujących ograniczone kompetencje w zakresie prawidłowej realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Sugerujemy zatem nie ograniczanie możliwości zakupu posiłku tylko do okresu nauki.

- w odniesieniu do problematyki osób bezdomnych z zadowoleniem przyjmujemy zapisy *Projektu ustawy* podkreślające, po pierwsze: rolę standaryzacji, a po drugie: wskazujące na konieczność powstawania ogrzewalni, art. 48, ust. 1

- w odniesieniu do zagadnienia oparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi za zasadne uznajemy podwyższenie progu zwolnienia osób z odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia z 250 % kryterium do 300, art. 51b, ust. 1

- w odniesieniu do osób mieszkających w domach pomocy społecznej za bardzo ważne uznajemy brzmienie artykułu 64a, ponieważ przy dzisiejszych rozwiązaniach prawnych, zdarza się, że osoby są zobowiązane do opłat za dps rodzica, który był pozbawiony władzy rodzicielskiej i nigdy nie łożył na dziecko alimentów. Proponowany zapis normalizuje tą sytuację.

- w odniesieniu do zapisów *Projektu ustawy* traktujących o „narzędziu” superwizji wyrażamy wątpliwość czy wymogi by superwizorami pracy socjalnej mogły być tylko osoby posiadające doświadczenie w pracy jako pracownicy socjalni jest słuszne. Zawężymy tym znacząco dostęp nowych rozwiązań. Uważamy, że w gronie pełnoprawnych superwizorów powinny się znaleźć także osoby, które mają doświadczenie w pracy z pracownikami socjalnymi, niektóre z nich już teraz są superwizorami. Proponowane zawężenie definicji superwizora uważamy za niepotrzebne. Jednocześnie postulujemy aby wprowadzić zapis, mówiący że: Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego wyda rozporządzenie w sprawie superwizji. Uważamy superwizję za zbyt cenne, ważne i potrzebne „narzędzie” wsparcia pracy socjalnej i pracowników socjalnych by pozostawiać je bez rozporządzenia lub sankcjonować dowolność w tym względzie.

CZŁONEK ZARZĄDU

Anna Miśkowska

Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi Wydział Pomocy i Integracji Społecznej zgłasza następujące uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej

Proponujemy, by proponowane brzmienie punktu 18:

„ w art. 96 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wydatki na usługi, pomoc rzeczową, posiłki, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu podlegają zwrotowi w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego.”;

otrzymało następujące brzmienie:

„ w art. 96 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wydatki na usługi, pomoc rzeczową, posiłki, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu podlegają zwrotowi w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego. Przypadku wydatków na posiłki i zasiłki celowe na posiłki dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym oraz osób potrzebujących takiej pomocy nie podlegają zwrotowi, jeżeli dochód na osobę w rodzinie dziecka lub dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków nie przekracza kwoty 150 % kryterium dochodowego.”

Uzasadnienie

Zaproponowana zmiana odpłatności jest zgodna z zasadami obowiązującymi w następujących programach, których celem jest znaczne ograniczenie zjawiska niedożywienia:

- 1. Funduszem Europejskiej Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD),** który stanowi kontynuację dotychczasowego programu PEAD (Europejski Program Pomocy Żywnościowej), który został przyjęty przez w marcu 2014 r. przez Radę Europejską,
- 2. Wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania** „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 który przyjęty został Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. (M.P., poz.1024).

**PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Warszawa, dnia 26 maja 2015 r.

BSA III-021-190/15

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz. ....

Data wpływu 29.05.2015r.

**Pan
Adam PODGÓRSKI
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu**

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 4 maja 2015 r., GMS-WP-173-101/15 uprzejmie informuję, że Sąd Najwyższy na podstawie art. 1 pkt 3 ustawy o Sądzie Najwyższym z dnia 23 listopada 2002 r. (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 499 ze zm.) nie uznaje za celowe opiniowania **komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej.**

Z poważaniem

Prof. dr hab. Małgorzata GERSDORF